

[Aksel Møller.]

højtærede Handelsminister. Den højtærede Handelsminister benyttede en Form i sin Diskussion, som er meget almindelig, mere almindelig uden for dette Ting end i Tinget. Han stillede nogle ganske bestemte Spørgsmaal til mig. Han krævede af mig, at jeg skulde forklare, hvad der er Socialisering, og jeg skulde forklare, hvordan man kan smugle Socialisering ind ad Køkkentrappen. Det skulde gøres enkelt og klart. Jeg beklager, at jeg ikke er i Stand til at følge den højtærede Handelsministers Opfordring. Min Taletid ved denne Lejlighed skal ikke spildes i et Forsøg paa at forklare Handelsministeren, hvad han jo meget godt selv ved. Han ved udmærket godt, hvad Socialisering betyder, og han ved ogsaa, at det i høj Grad kan diskuteres, hvad Socialisering er i egentlig Forstand, og hvad den er i uegentlig Forstand. Hvis det er den højtærede Handelsministers Opfattelse, at man her i Landet paa afgørende Omraader bør fremtvinge store Monopoler, men overlade dem en vis Frihed, kan det diskuteres, om det er Socialisering, men efter min Opfattelse er det i den konkrete erhvervsøkonomiske Situation, hvori vi befinder os, Socialisering, fordi saadanne store Virksomheder, der kan opelskes gennem den højtærede Handelsministers Fordeling af Raavarerne under de Kontrolsystemer og Fordelings-systemer, der eksisterer, er fuldstændigt afhængige af den til enhver Tid siddende Handelsminister. Det er i al Beskedenhed den Opfattelse, jeg har i den Sag, og det er utvivlsomt ogsaa den Opfattelse, som deles af alle almindelige Mennesker, naar der er Tale om Begrebet Socialisering.

Den højtærede Handelsminister prøvede paa at fremstille det paa en saadan Maade, at det meste af, hvad jeg havde sagt, slet ikke vedrørte det Forslag, jeg havde stillet. Maa jeg give den højtærede Handelsminister det gode Raad ikke Dagen før at sidde og tænke paa, hvad der eventuelt vil blive sagt til ham, men derimod prøve at indstille sig paa at svare paa den Tale, der bliver holdt.

Det, jeg sagde, var, at efter de Erklæringer, der er fremsat af den højtærede Regering, derunder ogsaa den højtærede Handelsminister, med Hensyn til hvorvidt Bemyndigelsesloven lader sig bruge til Socialisering, saa føler vi os trygge for, at den Bekymring ikke længere behøver at være til Stede over for den nuværende Regering. Men hvis den nuværende Regering vil efterleve de Krav, den selv har stillet som Opposition, saa har den Mulig-

hed for over Bemyndigelsesloven at omforme det danske Samfund langsomt fra Afgørelse til Afgørelse efter det Program, hvorpaa den højtærede Handelsminister har modtaget sit Hverv.

Som et Eksempel paa, at jeg havde talt om noget, der ikke vedrørte denne Sag, nævnte den højtærede Handelsminister Prislovens § 8. Jeg havde tilladt mig at nævne, at Arbejderbevægelsens Erhvervsraad havde stillet Krav om, at denne Lov skulde ændres, saaledes at der blev tillagt Ordene „rimelige Omkostninger“ den Værdi, at det skulde være rimelige Omkostninger i Virksomheder administreret med almindelig Dygtighed. Ja, men det nævnte jeg som et Eksempel paa, hvorledes den Organisation, hvis Pennefører og Talsmand den højtærede Handelsminister var for blot to Maaneder siden, mente, at man kunde udvide Administrationens Virksomhed og oven i Købet give den Kriterier at virke paa — naturligvis først naar Loven var ændret —, i saa Fald troede man, at den kunde virke paa et saadant Kriterium som dette administrativt at afgøre, om en Virksomhed blev ledet med almindelig Dygtighed. Det synes jeg i høj Grad havde med denne Sag at gøre som et Udtryk for, hvilke Tanker der rører sig i den højtærede Handelsministers Hjerne, naar han overvejer disse Ting.

Det ærede Medlem Hr. Axel Kristensen havde Ret i — det var det, jeg fik ud af det ærede Medlems Tale —, at det kan ikke engang forlanges, og det kan derfor heller ikke ventes, at den højtærede Handelsminister uden det Korrektiv, som Forhandlingerne i dette høje Ting er, skal være i Stand til en saadan Personlighedsspaltning, at han for to Maaneder siden kunde mene, at alt dette vilde være de rigtige Midler at anvende i Kampen for Danmarks Genopbygning, og nu kan administrere denne Lov paa saglig Maade uden at skele til, hvad han tidligere har sagt om den Maade, som den tidligere Handelsminister har administreret den paa.

Men der var i den højtærede Handelsministers Tale en Hoben god Vilje. Der var først og fremmest den Betragtning, at Lov er Lov, og Lov skal holdes, og det var hans Pligt, mente han, at administrere Loven i Overensstemmelse med dens Ord og Forudsætninger, og, saa vidt jeg hørte, Formaal. Maa jeg have Lov at sige, at jeg er ganske enig med den højtærede Handelsminister, men det er saa forfærdelig svært med disse Almindeligheder. Selvfølgelig kan man ikke administrere Loven mod dens Ord. Nu er Lovens Ord præget paa den Maade, at det